

Jaarverslag

over het academische jaar
augustus 2007 – juni 2008

Financieel Jaarverslag

over het jaar 2007

STICHTING ROBERT A. LEVISSON

Postadres: In De Wolken 45, 1186 BG Amstelveen, NL – contact@levisson.nl – www.levisson.nl

Tel.: 06-54 69 09 19, (020) 640 24 58 – Bankrekening: 40.03.78.213

Inleiding

Met gepaste trots bieden wij u het vijfde jaarverslag aan van de Stichting Robert A. Levisson over het academische jaar augustus 2007 t/m juli 2008 met daarbij een financiële verantwoording over het boekjaar 2007.

Met gepaste trots? Omdat wij vijf jaar uw vertrouwen hebben gevraagd. Uw vertrouwen dat wij in staat waren een opleiding op te zetten op hetzelfde niveau als de andere progressieve opleidingsinstituten wereldwijd. Nu, aan het einde van de opleiding, kunnen wij u meedelen dat die internationale erkenning van de door ons Instituut te verlenen *semicha* (Rabbinale bevoegdheid) inderdaad is toegekend. Meer hierover elders in dit verslag.

Met gepaste trots ook omdat wij het als een bekroning op ons werk beschouwen dat, zo is thans de verwachting, vele vooraanstaande persoonlijkheden uit onze progressief-joodse wereld aanwezig zullen zijn bij het verlenen van de *semicha* op 27 augustus a.s.: onder anderen de Principal en de vice-Principal van het Leo Baeck College te Londen, met een officiële representant van de President van het Hebrew Union College-Jewish Institute of Religion, het hoofd van het Abraham Geiger Kolleg te Berlijn, de President van de Central Conference of American Rabbis en vertegenwoordigers van de Executive van de World Union for Progressive Judaism. Bovendien heeft de Minister van Justitie toegezegd aanwezig te zullen zijn en dat geldt ook voor enkele burgemeesters en representanten van de grote Nederlandse kerken en de moslimgemeenschap.

Met gepaste trots omdat, naar wij hopen, u, die ons door deze jaren trouw hebt gesteund, financieel en moreel, er ook bij zult zijn. We vertrouwen erop dat u deze steun zult willen blijven verlenen in de komende jaren ten behoeve van de drie veelbelovende studenten die nu halverwege hun opleiding zijn en de studenten die hopelijk nog in hun voetsporen zullen treden.

Met gepaste trots omdat wij in dit jaar ook het eerste gedeelte van de tweejarige opleiding tot voorzanger –*sjaliach tsiboer* – voor onze gemeenten succesvol hebben afgerond.

En omdat... maar daarvoor moet u het verslag op uw gemak doorbladeren en lezen wat u interesseert. We stellen prijs op uw reacties en willen graag meer informatie geven als antwoord op al uw vragen.

Robert A. Levisson was één van de grote, liberale voormannen in ons land. Hij was een begenadigd spreker en schrijver en een voorvechter van Israël,
Hij overleed in december 2001
Jehie zichro baroach - יהי זכרו ברוך -

Inhoud

Inleiding	2
1 Het studiejaar 2007-2008	4
Het Academische Programma	4
De Professionele Vorming	4
Opening van het Academische Jaar	5
Week van de Joodse Wetenschap	6
Gastdocent	6
Studiebezoek	6
De Verhuizing en de Bibliotheek	7
Het afstuderen van de vijfdejaarsstudenten	7
Verlenen van de semicha	9
Internationale erkenning	9
De Opleiding Voorzangers (<i>sjeliché tsiboer</i>)	10
De Vrienden	11
Herbenoeming van het Bestuur	12
Plannen voor 2008-2009	12
Onderzoek ten behoeve van een boek over het Nederlands (Progressief) Jodendom	12
2 De Financiering	13
Jaarstukken 2007	13
Balans per 31 december 2007	13
Toelichting	13
Staat van baten en lasten over 2007	14
Toelichting	14
Begroting 2008 (Rabbijnenopleiding)	15
Voorzangersopleiding	16
3 Appendices	17
Appendix 1: Protocol afstuderen Rabbijnenopleiding	17
Appendix 2: De afstudeerscripties en de begeleiders	24
Appendix 3: Twee brieven over de erkenning van de semicha	25
Appendix 4: De eerste felicitaties ter gelegenheid van de semicha	27

1. Het studiejaar 2007-2008

Met tevredenheid kunnen wij terugblikken op het nu afgeronde studiejaar. Zowel de studenten in het vijfde jaar als die in het derde jaar hebben in hoofdzaak hun vereiste modules met goed resultaat gevolgd. De door de derdejaars opgelopen achterstanden zullen worden ingehaald voor het begin van het nieuwe academische jaar.

Het academische studieprogramma

Voor de **vijfdejaars**studenten werd dit jaar het aantal klassikale lessen tot de helft teruggebracht, om hen de nodige ruimte te gunnen (onder deskundige leiding) afstudeerscripties te schrijven. Gedurende drie maanden werden geen colleges gegeven; in de rest van de tijd is het niettemin gelukt om het voorgeschreven studieprogramma naar behoren geheel af te ronden. Dit programma is in detail op de website van het instituut terug te vinden: www.levisson.nl/studieprogramma_2003-2008.

Voor een overzicht van de gemaakte afstudeerscripties en de daarbij betrokken begeleiders, zie Appendix 2.

In het academische deel van het programma voor de **derdejaars** stond de studie van onze klassieke rabbijnse teksten centraal, met nadruk op de verwerving van meer vaardigheid zowel in het Hebreeuws als het Aramees. Helaas bleek dit voor hen nog onvoldoende om op het vereiste niveau verder te gaan met het leren zelfstandig teksten in deze talen te hanteren. In onderling overleg is daarom besloten een extra periode in te lassen waarin vrijwel uitsluitend en intensief aan taalvaardigheid in het Hebreeuws en in het Aramees zal worden gewerkt. Als docent hiervoor is dr. Martin Baasten van de Universiteit Leiden aangetrokken, die in een eerdere periode met de toen tweedejaars het onderwerp Parsjanoet heeft behandeld. Zodra blijkt dat de studenten het vereiste niveau bereikt hebben, zal het reguliere programma weer worden hervat.

Hierbij moet vermeld worden dat deze studenten op alle andere gebieden wel goede voortgang hebben gemaakt en op een ruim voldoende niveau presteren.

De Professionele Vorming

De vorming van de **vijfdejaars** heeft in het verslagjaar voornamelijk plaats gehad tijdens de zelfstandige stages die zij in verschillende gemeenten hebben doorlopen. De stages behelzen niet alleen het leiden van sjoeldiensten, de Bar/Bat Mitswavingen en begrafenissen en het voorbereiden en uitvoeren van andere ceremoniën in de levenscyclus, maar ook het actief deelnemen aan het werk van het College van Rabbijnen en van het Bet Din, het geven van onderwijs aan volwassenen en pastoraal werk (voeren van gesprekken en begeleiding).

Door de rabbijnen van de verschillende gemeenten werden de vijfdejaars in deze periode ook bekend gemaakt met de fijnere details van het rabbinale beleid in het Verbond. Daarnaast werd het werken aan hun persoonlijke ontwikkeling onder leiding van een individuele professionele (joodse) **supervisor** voortgezet.

Met de begeleiders van de studenten in de verschillende gemeenten zijn tweemaal gesprekken gevoerd om inzicht te krijgen in het functioneren van deze studenten. Deze gesprekken vonden plaats aan de hand van een van tevoren opgestelde lijst met indringende vragen, waardoor tevens nuttige informatie werd vergaard voor de verdere begeleiding van de studenten en voor de afgesproken eerste jaren van mentoring nadat zij zijn afgestudeerd.

De **derdejaars**studenten bleven worstelen met de tijd die zij ter beschikking hebben voor een goede invulling van de stages. Clary Rooda doet veel ervaring op als assistent van de rabbijn van Beit Ha'Chidush, David Snuijf heeft in het verslagjaar geobserveerd voornamelijk in Den Haag en Joram Rookmaaker is af en toe actief geweest in Rotterdam. Verder is het model van het vorige jaar voortgezet om de module **Geestelijke Verzorging** te geven in de vorm van begeleide zelfstudie eindigend in een presentatie.

Gelet op de bijzondere vorm die de komende periode zal krijgen, moet gezien worden wanneer en in welke mate zij aan hun actieve praktijkstages werkelijk zullen kunnen beginnen.

Door de **derdejaars**studenten werd verder gewerkt aan hun **Portfolio Praktijk**, de inmiddels ingeburgerde manier waarop alle studenten hun praktijkervaring in en buiten de stages verzamelen en inzichtelijk maken.

Dr. Ite Rümke

De **vijfdejaars** hebben als onderdeel van hun afstudeerprocedure hun Portfolio afgerond en gepresenteerd aan de Examencommissie. Gebleken is dat die inderdaad aan de verwachtingen voldoet en een mooi afgerond beeld laat zien van de persoon en de persoonlijke ontwikkeling van de student over de afgelopen jaren van studie. Het is dan ook een belangrijk onderdeel bij de eindbeoordeling van de niet-academische studieresultaten geworden.

Dit proces werd begeleid door dr. Ite Rümke.

Opening van het Academische Jaar

Op 6 september werd het academische jaar 2007-2008 geopend met een lezing door de voorzitter van onze Academische Commissie, professor Irene Zwiep. De lezing had als titel “...*oemetalmidaj joteer mikoelan (BT Taanit 7a)*, Vijf Jaar Levisson Instituut.” Een goed gevulde Anne Frankzaal in de inmiddels gesloopte sjoel aan de Jacob Soetendorpstraat luisterde aandachtig naar haar serieuze en ook geestige toespraak over de uitdagingen om vandaag de dag rabbijnen op te leiden. De Levissonstudenten kregen een mooie pluim mee. De toespraak is te lezen (aanbevolen) op de website van het Instituut <http://www.levisson.nl/content/view/280/322/>.

Prof. Irene Zwiep

Week van de Joodse Wetenschap

Op initiatief van de Universiteit van Amsterdam werd in de week van 2 t/m 5 juni 2008 vier dagen lang een scala van activiteiten aan het brede publiek aangeboden om aandacht te vestigen op de vele mogelijkheden in Nederland om joodse kennis te verwerven. Circa 20 universiteiten en instellingen participeerden in de Week, waaronder het Levisson Instituut met twee colleges, Talmoed en Moderne Responsa. De aanwezigen luisterden niet alleen maar participeerden ook in de discussie.

De Week werd geopend met de presentatie van een rapport over de stand van zaken van joodse studiën in Nederland, aangeboden aan Dr. S. Noorda, voorzitter van de Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten. Ook ons Instituut wordt in het rapport enkele malen genoemd.

Gastdocent

In dit academische jaar hebben wij vanwege het studiebezoek in de V.S. en de bijzondere tijdsbesteding in verband met de afstudeerscripties slechts één gastdocent kunnen ontvangen. In de week van 18 mei kwam dr. Michael A. Meyer, hoogleraar Moderne Joodse Geschiedenis aan het Hebrew Union College-Jewish Institute of Religion in Cincinnati naar Amsterdam. De serie colleges over zijn specialisme was van een uitzonderlijk hoge kwaliteit en vormden een uitstekende afronding van de opleiding, doordat de rol die de studenten na hun semicha zullen gaan spelen in de formatie van het toekomstige joodse leven in een duidelijk kader van ontwikkelingen werd geplaatst.

Prof. Michael A. Meyer

Studiebezoek

In december van 2007 werd het enige studiebezoek door de studenten afgelegd. Door persoonlijke omstandigheden konden uiteindelijk slechts twee van de vijfdejaarsstudenten de drie derdejaars vergezellen naar de Biennial, de tweejaarlijkse grote conferentie van de Amerikaanse Reformbeweging (URJ, Union for Reform Judaism, <http://biennial.urj.org>) in San Diego.

De opzet was om de studenten een gevoel te geven van wat er leeft binnen de Amerikaans-joodse gemeenschap en om zelf de kracht van de reformbeweging aldaar te ervaren. Het was indrukwekkend om deel te nemen aan deze bijeenkomst van tegen de 6000 leiders van de 1000 Amerikaanse Reformgemeenten die bij elkaar waren voor studie en discussie over het beleid van de beweging. Het kostte een dagdeel om alles tot je te nemen van wat aangeboden werd in de enorme tentoonstellingshal aan publicaties, studiemateriaal, synagoge-architectuur en -inrichtingen, joodse kunst, computerprogramma's, DNA-onderzoek bij toekomstige huwelijkspartners om genetische ziekten te kunnen voorkomen.

Het gaf een beeld van een rijkdom die in onze Nederlandse verhoudingen onvoorstelbaar is.

Het bezoek gaf dan ook veel stof tot nadenken over wat wij hier in Nederland doen en hoe het eventueel anders zou kunnen. Lang niet alles wat we zagen sprak ons aan, maar het geheel was bijzonder inspirerend. De volgende Biennial wordt in november 2009 in Toronto, Canada, gehouden en uitdrukkelijk wordt een ieder die in het leiden van een joodse gemeente geïnteresseerd is, aangeraden om daar naartoe te gaan.

De Verhuizing en de Bibliotheek

In november 2007 heeft de verhuizing van de LJG Amsterdam en dus ook van het Instituut van de Jacob Soetendorpstraat naar de Stadionweg 267-269 plaatsgevonden. Sindsdien is de bibliotheek gedeeltelijk gehuisvest in het “tuinhuisje” op de binnenplaats van het gebouw. Daar vinden ook de meeste colleges plaats. Het gedeelte van de referentiebibliotheek dat niet steeds in gebruik is, is veilig opgeslagen in een loods in Weesp, samen met bezittingen van de LJG.

Zoals verwacht heeft het werk aan de catalogus enigszins te lijden gehad van de verhuizing en ook zijn verdere vertragingen onvermijdelijk door het moeten halen en brengen van boeken uit de opslag. Niettemin gaan wij ervan uit dat het belangrijke project om de drie bibliotheken te catalogiseren en ontsluiten vóór de nieuwbouw van de LJG Amsterdam zijn beslag zal hebben gekregen.

In het verslagjaar hebben wij voor de bibliotheek boeken ten geschenke gekregen uit de nalatenschap van Andreas (Ronnie) Dessaur z.l. (Amsterdam) en Joop Boas z.l. (Rotterdam). Deze waardevolle toevoegingen zijn inmiddels opgenomen in de collectie en de catalogus. Dit is ook gebeurd met het gedeelte van de bibliotheek van de naamgever van onze stichting Bob (Robert A.) Levisson z.l. dat wij vorig jaar al mochten ontvangen.

Het afstuderen van de vijfdejaars

Het grote project van het afgelopen studiejaar was het ontwerpen van een protocol met de procedure en de criteria voor het afstuderen van de vijfdejaarsstudenten. De Academische Commissie en de subcommissie Beroepsvoorbereidende Vorming hebben zich hierover uitvoerig gebogen. Besloten is twee Examencommissies in te stellen, een voor de academische vakken en een voor de professionele vorming. Daarnaast werd een commissie gevormd met de opdracht de studenten aan de tand te voelen over hun afstudeerscripties.

Rabbin prof. Marc Saperstein

Rabbin prof. Marc Saperstein, Principal van de Leo Baeck College te Londen, stemde erin toe om als examiner van buiten zitting te nemen in deze laatste commissie.

Het protocol met de details van de procedure en de samenstelling van de examencommissies is te vinden in Appendix 1 van dit verslag.

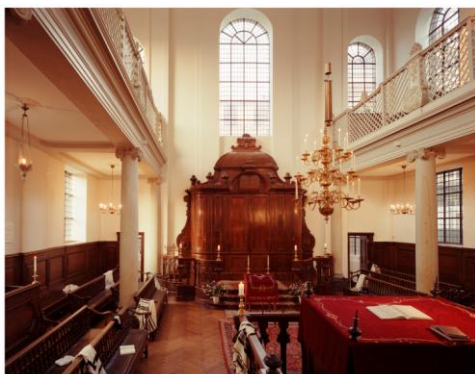
Zie ook het volgende stuk over de Internationale erkenning van de *semicha* van ons instituut.

Het academische gedeelte van studie hebben de studenten vrijwel geheel met succes afgerond. Ten tijde van het schrijven van dit jaarverslag moeten twee studenten echter twee of drie werkstukken inleveren voordat de *semicha* definitief kan worden verleend. Verder hebben zij allen op voldoende wijze voldaan aan alle eisen voor de professionele vorming, zoals bleek uit de onderzoeken naar de resultaten van de Competenties en de Portfolio, alsook uit de individuele gesprekken met de Examencommissie. In zijn verslag van de verdediging van de scripties schreef rabbin prof. Saperstein: “all of the candidates for Ordination impressed me in their ability to handle themselves in a context that would not be easy even for a professional academic, and in a language that is not their native tongue. (...) I very much enjoyed the opportunity to participate in this process.”

*Verdediging van de scripties:
de examencommissie van links naar
rechts rond de tafel:
drs. Carolyn Levisson, prof. Irene
Zwiep, rabbin prof. Marc Saperstein,
rabbin Awraham Soetendorp, prof.
Reinier Munk, dr. Ite Rümke, de
student, mr. Ernst Numann.
Buiten beeld: de rabbijnen Menno ten
Brink en David Lilienthal.*

Verlenen van de semicha

Ter voorbereiding van de ceremonie waarin de semicha verleend zal worden is een kleine commissie ingesteld. Deze ceremonie zal plaatsvinden op 27 augustus 2008 in de Snoge van de LJG Den Haag. Er is helaas een beperkt aantal plaatsen met als gevolg dat ook het aantal te versturen uitnodigingen moest worden gelimiteerd. Uitgenodigd zijn de studenten en hun naasten, bestuur, commissies en docenten van het Instituut, de Vrienden en vertegenwoordigers van de stichtingen die het Instituut financieel mogelijk

hebben gemaakt en representanten van de Nederlandse overheid en van Israel, de kerken en moslimorganisaties. Ook zullen de hoofden of hun representanten van collega-instituten in het buitenland, de President van de Central Conference of American Rabbis en vertegenwoordigers van de World Union aanwezig zijn (zie de Inleiding).

Bij voorkeur hadden wij de ceremonie opengesteld voor alle leden van de LJG's in Nederland. Om enigszins aan de openheid tegemoet te komen wordt de mogelijkheid onderzocht deze via een live videoverbinding op het Internet uit te zenden. In ieder geval zal een opname van de ceremonie op DVD later beschikbaar komen.

Internationale erkenning

Sinds de op richting van het Instituut is vaak de vraag gesteld naar de internationale status van de rabbijnen die bij ons zullen afstuderen. Wij hebben steeds geantwoord dat wij moeilijk om erkenning kunnen vragen voordat de eerste groep is afgestudeerd en men dus het eindresultaat kan onderzoeken.

In het najaar van 2007 ontstond enige commotie, toen de World Union for Progressive Judaism (WUPJ) een document publiceerde met daarin richtlijnen voor gemeenten die rabbijnen willen aanstellen. In de lijst van erkende opleidingsinstituten ontbrak het Levisson Instituut. Dit was op dat moment in zoverre terecht dat wij erkenning nog niet hadden aangevraagd.

In het voorjaar van 2008 is de procedure tot erkenning door de Rabbinic Review Committee van de WUPJ gestart. Men heeft ons programma tot in de kleinste details bekeken en gewogen, de kwaliteit van de docenten onderzocht, de feedback van de gemeenten bestudeerd en een lid van de Committee is naar Amsterdam gekomen om de studenten te interviewen. Het eindoordeel is dat onze opleiding inderdaad op vergelijkbaar niveau is met dat van de overige erkende instituten. Daarom zal de in augustus te verlenen semicha internationaal goedgekeurd worden.

In het vorige verslagjaar heeft de decaan contact gelegd met het bestuur van de CCAR (Central Conference of American Rabbis) over de toelating van de Levisson-rabbijnen tot deze grote – feitelijk wereldwijde – beroepsorganisatie. De CCAR gaf te kennen het benodigde onderzoek daartoe in de loop van 2008 te willen verrichten. De vertraging werd veroorzaakt doordat de vereiste eigentijdse deugdelijke procedure met duidelijke criteria nog niet voorhanden was.

Het bestuur van de CCAR heeft intussen de opdracht gegeven tot het formuleren van een procedure met criteria; zie hierover de brief van de President van de CCAR in Appendix 2 van dit verslag. In die brief worden de nieuwe rabbijnen echter reeds uitgenodigd het lidmaatschap aan te vragen. We hebben alle aanleiding om erop te kunnen vertrouwen dat zij ook toegelaten zullen worden, zeker in het licht van de recente erkenning door de World Union Rabbinic Review Committee. In hoeverre deze erkenning als vervanging voor een procedure door de CCAR zal worden geaccepteerd, zal in de komende maanden nog moeten blijken.

De Opleiding Voorzangers (*sjeliché tsiboer*)

In het jaarverslag 2006-2007 (beschikbaar via de website) hebben wij uitvoerig bericht over de ontstaansgeschiedenis en inrichting van deze tweede opleiding van het Instituut. Inmiddels is het eerste jaar van deze opleiding afgerond, waarin helaas twee van de 18 studenten hebben afgehaakt omdat zij niet konden voldoen aan de eisen die gesteld worden.

Het programma is overeenkomstig de opzet op twee niveaus gegeven: één niveau voor gevorderden, voorzangers die al enige ervaring hebben, en één niveau voor de studenten zonder ervaring. Voorjaar 2008 zijn deze studenten tevens begonnen aan hun stages in de gemeenten en zij zijn al in Sjabbatdiensten voorgegaan.

Prof. Eli (Eliyahu) Schleifer, hoofd van de chazanopleiding aan het Hebrew Union College te Jeruzalem, de hoofddocent van de opleiding, is elk weekend aanwezig geweest en zal in het komende jaar ook zijn zeer gewaardeerde inbreng hebben. Ook heeft één van de docenten van het Leo Baeck College te Londen deelgenomen als student om de gelegenheid aan te grijpen bij prof. Schleifer te studeren. Zij draagt daarnaast inhoudelijk bij aan het lezingendeel van het programma.

Voor het volledige programma en een lijst van studenten, zie de website van het Instituut.

Helaas kregen wij van Maror in december bericht dat men niet wilde bijdragen in de kosten van het tweede jaar van de opleiding. Als reden werd opgegeven dat wij al een opleiding voor 18 voorzangers hadden afgerond en dat het overdreven leek onmiddellijk een tweede opleiding op te zetten. Ondanks onze uiteenzetting dat hier een misverstand moet zijn ontstaan, omdat het vanaf het begin duidelijk was dat het om een tweejarige opleiding zou gaan, bleef het bestuur van Maror voorshands bij zijn

standpunt. Daarop zijn wij in januari 2008 in beroep gegaan. Eind maart vond de hoorzitting plaats waarbij wij ons standpunt hebben toegelicht. Ten tijde van het maken van dit jaarverslag is de beslissing op ons bezwaar nog niet bekend.

De Vrienden

De Vrienden van de Stichting en het Instituut geven ons zowel moreel als financieel de steun die onmisbaar is voor het werk dat wij ons ten doel hebben gesteld, om kundige religieuze en wereldlijke leiders voor de komende generatie van de joodse gemeenschap in Nederland op te leiden. Wij zijn hen hiervoor veel dank verschuldigd.

De Vrienden hebben over het algemeen een toezegging gedaan voor de eerste vijf jaren van de opleiding, overeenkomstig de duur van de opleiding van de eerste groep studenten. Deze vijf jaren zijn inmiddels verstreken en in de komende jaren zal dat successievelijk eveneens het geval zijn voor Vrienden die er later bij zijn gekomen. We zijn begonnen deze Vrienden te vragen hun toezeggingen te vernieuwen, zodat ook de opleiding voor de tweede groep, de toekomstige vierdejaars, zeker wordt gesteld. Tot nu toe is de respons van iedereen positief. Wij stellen dit bijzonder op prijs.

Daarnaast willen wij in de loop van het komende jaar proberen de kring van Vrienden nog verder uit te breiden, vooral buiten Amsterdam. Dit zal des te noodzakelijker zijn, omdat Maror aangegeven heeft dat wij er rekening mee moeten houden dat hun subsidie voor de rabbijnenopleiding op termijn zal worden afgebouwd. Dit is nog niet geconcretiseerd, maar het zou kunnen betekenen dat wij over enige tijd voor aanvullende financiering uit andere bron moeten zorgdragen.

Voor 2007 en ook nog voor 2008 heeft Maror echter een uitkering toegekend waarvoor wij erkentelijk zijn. Hiermee immers heeft Maror wederom het besef heeft getoond dat het werk van ons instituut van grote betekenis is voor Joods Nederland. Veel dank gaat verder uit naar de Stichting Levi Lassen, die een nieuwe toezegging heeft gedaan voor de komende drie jaren, en naar de Stichting Makaria, die ook nog tot en met 2008 een uitkering heeft toegekend en verstrekt en bij welke stichting een aanvraag ligt voor mogelijk verdere subsidiëring.

Wij willen ook het Harry Philips Fonds bedanken dat niet alleen jaarlijkse giften heeft toegezegd maar zich ook bereid heeft verklaard om als hoofdsponsor op te treden van de semicha-ceremonie op 27 augustus 2008. Hierdoor zijn wij in staat gesteld deze gebeurtenis op het door ons gewenste niveau te laten plaatsvinden. Verdere bijdragen aan deze “historische” gebeurtenis zijn onder meer ontvangen van de Nettie van Zwanenbergstichting en van de Stichting Maatschappij tot Nut der Israëlieten in Nederland. Wij stellen al deze bijdragen bijzonder op prijs.

Herbenoeming van het Bestuur

Het bestuur van de Stichting wordt benoemd door het Dagelijks Bestuur van het Nederlands Verbond voor Progressief Jodendom. Herbenoeming van alle zittende bestuursleden heeft intussen plaatsgehad.

*H
et Bestuur: van links naar rechts:
Wilma Stein, Leo Frijda, Henk Wagenfeld
Stephen Kahn, Marja Hené.*

Plannen voor 2008-2009

Hierboven is reeds melding gemaakt van de onderbreking van het reguliere programma voor de tweede groep, die nu aan het vierde jaar van de opleiding zal beginnen. Zij zullen eerst een periode hun kennis en vaardigheden in klassiek en modern Hebreeuws gaan intensiveren voordat het verdere studieprogramma wordt hervat.

De voorzangersopleiding zal het geplande programma volgen met nogmaals vier weekenden. Indien financieel mogelijk zullen na juni 2009 nog enkele studiedagen aan het programma worden toegevoegd.

Verder zullen in het komende jaar de mogelijkheden worden onderzocht om de geplande lerarenopleiding daadwerkelijk te kunnen realiseren. Bovendien zal gekeken worden naar opzet en vorm van een passende training voor leden van besturen en commissies van joodse gemeenten en organisaties.

Onderzoek ten behoeve van een boek over het Nederlands (Progressief) Jodendom.

Tijdens het onderzoek dat ten grondslag lag aan het Jubileumboek van het Verbond (“In de Tenten van Jacob...”) bleek dat er veel meer materiaal aanwezig was dan voorzien.

Vandaar dat de historica Chaya Brasz gevraagd is om een zo volledig mogelijk geschiedenisboek op wetenschappelijk niveau te verzorgen over de ontwikkelingen binnen het [religieuze] Jodendom in Nederland in de negentiende en twintigste eeuw. De Hebrew Union College Press is bereid het boek te publiceren en de kosten hiervan te dragen. Voor het onderzoek heeft Maror een beperkte toezegging gedaan en heeft drs. Brasz een beurs gekregen van de American Jewish Archives om het nodige onderzoek aldaar te verrichten. Helaas ontbreekt thans nog €30.000 om dit project te realiseren. Naar verdere financiën voor dit project wordt naarstig gezocht.

2. De Financiering

De jaarstukken 2007

De jaarstukken 2007 zijn vastgesteld door JAN Accountants te Landsmeer. Hieronder volgt een samenvatting. Indien men de volledige jaarstukken wenst te ontvangen, kunnen deze worden opgevraagd bij de stichting.

Balans per 31 december 2007

Actiefzijde:		Passiefzijde:	
Vorderingen/overloop	€ 3.131	Stichtingskapitaal	€ 63.836
Liquide middelen	€ 317.388	Bestemmingsreserves	€ 155.651
		Vooruit ontvangen	€ 92.113
		Schulden/overloop	€ 8.918
Totaal	€ 320.518	Totaal	€ 320.518

Toelichting

De onjuiste optelling van de aan de actiefzijde vermelde bedragen berust slechts op een afrondingsverschil dat helaas in de jaarstukken is blijven staan. Afgerond zijn alle drie bedragen echter correct.

De bestemmingsreserves vallen uiteen in een vijftal fondsen:

Studentenfonds	€ 25.000
Fonds seminars Israël	€ 15.000
Fonds wetenschappelijk onderzoek	€ 10.000
Ontsluiting drie bibliotheken	€ 14.869
Voorzangersopleiding	€ 90.782

Het studentenfonds ten bedrage van €25.000 is bedoeld om studenten die daaraan op grond van hun persoonlijke financiële omstandigheden behoefte hebben, een toelage te kunnen geven voor kosten die rechtstreeks met de studie verband houden. De eerste gelden van dit fonds zijn bijeengebracht bij het afscheid van de decaan als rabbijn van de LJG Amsterdam. Dit fonds blijkt in een groeiende behoefte te voorzien. In 2007 zijn toelagen tot een bedrag van €9.521 verstrekt. Een bedrag van €8.214 is aan het fonds toegevoegd.

Het fonds seminars Israël ten bedrage van €15.000 is in 2005 ingesteld om buiten de gewone begrotingen om voor de studenten met enige regelmaat een seminar in Israël te kunnen organiseren.

Voor (sociaal-)wetenschappelijk onderzoek, met name in het buitenland, is in 2005 een bedrag van €10.000 gereserveerd.

In 2007 is een begin gemaakt met de catalogisering en ontsluiting van de bibliotheken van de LJG Amsterdam, de stichting Jiddisj en de stichting Levisson. Daartoe is een catalograaf aangetrokken. Voor 2007 is een uitkering van Maror ontvangen. De aanvraag bij Maror is gedaan door de LJG Amsterdam ten behoeve van de drie rechtspersonen maar het beheer van de voor de catalogisering en ontsluiting bestemde gelden geschiedt door de stichting Levisson waarvoor een afzonderlijke bankrekening is geopend.

De op deze bankrekening gestorte bedragen zijn eveneens als bestemmingsreserve geboekt waartegenover een schuld resulteert aan de LJG Amsterdam tot een gelijk bedrag. In 2006 was door Levisson reeds een bedrag van €5.000 gereserveerd. In 2007 kwamen de ontvangsten, inclusief het van Maror ontvangen voorschot, op €26.323. Tezamen genomen €31.323. Na aftrek van de uitgaven in 2007 tot een bedrag van €16.454 resteert per ultimo 2007 derhalve een bedrag van €14.869.

Per 1 augustus 2007 is begonnen met een twee jaar durende opleiding tot voorzanger. Daarvoor is een aparte begroting opgesteld die niet parallel loopt met het kalenderjaar. Mede in verband met de inzichtelijkheid is er voor gekozen de baten en kosten van deze opleiding afzonderlijk als bestemmingsreserve te administreren waartoe ook een afzonderlijke bankrekening is geopend. Het bestuur beraadt zich over de wenselijkheid om het boekjaar gelijk te laten lopen met het studiejaar. Dit vraagt echter voorbereiding en statutenwijziging zodat een en ander eerst in 2009 zijn beslag zal kunnen krijgen. Op een bijlage van het financieel jaarrapport zijn de uitgaven en ontvangsten ten opzichte van de begroting (over twee jaren) inzichtelijk gemaakt; een samenvatting volgt hierna.

Dat het bedrag aan vooruit ontvangen gelden betrekkelijk hoog ligt, is een gevolg van het niet gelijklopen van het boekjaar en het studiejaar en de (gelukkige) omstandigheid dat subsidiegevers en vrienden gedeeltelijk vooruit hebben betaald.

Staat van baten en lasten over 2007

Baten:		Lasten:	
Vrienden en andere giften	€ 44.234	Decaan/adm. Ondersteuning	€ 38.769
Subsidies	€ 68.555	Kosten decaan/bestuur/raden	€ 7.080
Collegegelden	€ 16.027	Docenten en cursussen	€ 51.893
Rentebaten	€ 6.982	Seminars	€ 12.081
		Boeken en lesmateriaal	€ 4.560
		Communicatie	€ 5.580
		Storting studentenfonds	€ 8.214
		Accountant/loonadministratie	€ 6.646
		Diversen	€ 7.318
Totaal	€135.798	Totaal	€145.562

Saldo baten en lasten €9.764 negatief.

Toelichting

Het nadelig saldo is met name een gevolg van een vordering van Maror over het jaar 2006 van €8.845 die in 2007 is verrekend met het voorschot van €20.000 (het voorschot bedraagt 80 procent van de voor 2007 toegekende uitkering van €25.000).

Die vordering van Maror is een gevolg van het batig saldo uit 2006 ten bedrage van €26.213 dat bij de definitieve subsidie-afrekening met Maror gedeeltelijk aan de in 2006 door Maror verstrekte uitkering is toegerekend. Te verwachten valt dat in 2007 het omgekeerde zich zal voordoen en wij van Maror nog een nabetaling op het voorschot van 80 procent tegemoet kunnen zien.

De lasten ten bedrage van €145.562 komen vrijwel overeen met de door ons opgestelde begroting 2007, uitmondend in een bedrag aan lasten van €146.900. Alleen de posten decaan/administratieve ondersteuning en diversen/onvoorzien zijn relevant hoger dan begroot (respectievelijk begroot op €35.000 en €5.300). Voor de eerste post geldt dat de decaan tevens enkele lessen heeft gegeven, waarvoor hij een vergoeding heeft ontvangen die in het salaris diende te worden verwerkt, en bovendien in de loop van het jaar 2007 een administratieve medewerkster is aangetrokken. Voor de tweede post geldt dat de lasten hoger zijn dan begroot in verband met de kosten van verhuizing.

Fondsen en stichtingen die specifiek als doelstelling het ondersteunen van onderwijsinstellingen hebben, zijn in Nederland niet voorhanden. Zelfs een professionele subsidiewerper heeft geen subsidiebronnen kunnen vinden. Onderwijs ziet men als overheidstaak. Een instituut als het onze komt echter door zijn geringe omvang en beperkte doelgroep niet voor overheidssteun in aanmerking.

Wij prijzen ons dan ook gelukkig dat wij ook in 2007 zijn ondersteund door Maror, door de stichtingen Levi Lassen en Makaria, door het Harry Philips Fonds, door het Verbond en enkele Liberaal Joodse gemeenten, door enkele particuliere fondsen en door de Vrienden van onze stichting. Wij zijn allen zeer erkentelijk voor hun steun. Daardoor lukt het ons nog steeds om een gezonde financiële basis onder ons instituut te leggen. Of dat ook in de toekomst nog het geval zal zijn, is onzeker. Wij zoeken daarom naar nog meer Vrienden die ons werk voor langere tijd met een vast jaarlijks bedrag ondersteunen. Wij houden onze Vrienden steeds op de hoogte van de gang van zaken en zij worden regelmatig uitgenodigd om bijeenkomsten bij te wonen, bijeenkomsten die veelal ook een inhoudelijk programma kennen met een spreker uit binnen- of buitenland.

Begroting 2008 (rabbijnenopleiding)

Uitgaven:

Loonkosten	€ 44.000
Communicatie	€ 3.500
Kosten huisvesting en leslokaliteit	€ 4.500
Kosten decaan/bestuur/raden	€ 4.000
Accountantskosten/loonadministratie/verzekeringen	€ 8.000
Kosten cursussen en docentenvergoedingen	€ 70.000
Boeken en lesmateriaal	€ 3.000
Seminars en buitenlandse bijeenkomsten	€ 10.000
Diversen en onvoorzien	€ 2.500
<i>Totaal</i>	<i>€ 149.500</i>

Inkomsten:

Bijdrage Maror	€ 21.500*
Subsidie Levi Lassen	€ 25.000
Subsidie Makaria	€ 25.000
Donaties particulieren	€ 50.000
Verdere bijdragen	€ 8.000
Collegegelden studenten/cursisten	€ 15.000
Rentebaten	€ 5.000
<i>Totaal</i>	<i>€ 149.500</i>

* Door Maror is intussen een bedrag van €17.500 toegekend.

Voorzangersopleiding

De voorzangersopleiding is begonnen op 1 augustus 2007 en duurt twee jaar. Aangezien de aanmeldingen onze verwachting overtroffen, is een nadere begroting opgesteld.

Voor de twee jaren dat de opleiding duurt gaat het opgeteld om de volgende begrotingsposten:

Kosten decaan en coördinator	€ 23.000
Docenten	€ 28.150
Lesmateriaal	€ 1.600
Kosten weekenden	€ 58.480
Onkosten coördinator	€ 2.400
Overige kosten	€ 1.400
<i>Totaal</i>	<i>€ 115.030</i>

In het jaar 2007 zijn ten behoeve van de opleiding reeds uitgaven gedaan tot een bedrag van €27.578.

Voor het eerste jaar van de opleiding is ons een uitkering door Maror toegekend tot een bedrag van €26.025 waarvan wij een voorschot van 80 procent hebben ontvangen. Voor het tweede jaar van de opleiding is ons geen uitkering door Maror toegekend (onder de ons inziens bepaald onjuiste motivering dat sprake zou zijn van een opleiding die slechts één jaar zou duren en waarvoor reeds een uitkering was verstrekt). Wij hebben tegen het besluit van Maror bezwaar aangetekend. Op ons bezwaar is nog niet beslist.

Hoe dan ook zullen wij deze opleiding voor een belangrijk gedeelte uit andere middelen kunnen financieren. Het is ons gelukt om, inclusief de ontvangen marorbijdrage en de door de studenten betaalde bijdragen, gelden aan te trekken tot een bedrag van in totaal € 118.360. Deze gelden zijn afkomstig uit particuliere fondsen en fondsen van de Liberaal Joodse Gemeenten. Daarmee is naar het zich laat aanzien de twee jaar durende opleiding tot voorzanger financieel gewaarborgd.

Appendix 1

Protocol Afstuderen Rabbijnenopleiding (vastgesteld op 14 februari 2008)

A. Afstudeerscriptie

1. De student kiest een onderwerp en – in overleg met de decaan en met goedkeuring van de Academische Commissie - één hoofdbegeleider en een inhoudelijke begeleider, afhankelijk van het onderwerp.
De hoofdbegeleider dient academisch bevoegd te zijn, b.v. door een vaste aanstelling aan een erkend universiteit of door in het bezit te zijn van de emeritusstatus. De inhoudelijke begeleider dient een deskundige te zijn op het vakgebied van de scriptie, maar hoeft niet gepromoveerd te zijn.
2. In overleg met de inhoudelijke begeleider en met goedkeuring van de hoofdbegeleider wordt het onderwerp afgebakend.
3. De student stelt een onderzoeksplan op, waarbij hij zijn onderwerp en werkwijze uitlegt en een bibliografie toevoegt van primaire bronnen als ook een basislijst van secundaire literatuur. Tevens wordt een tijdschema opgesteld m.b.t. het inleveren van de verschillende hoofdstukken.
4. De scriptie dient een omvang te hebben van 10.000-20.000 woorden (20 ECTS) en de vaardigheid van de student demonstreren primaire bronnen in het Hebreeuws te kunnen hanteren.
Na goedkeuring van het plan en tijdschema door de hoofdbegeleider gaat de student van start met zijn werk.
5. De hoofdbegeleider leest ieder ingeleverd hoofdstuk en geeft zijn commentaar.
(De hoofdstukken moeten dus één voor één worden ingeleverd.)
6. Na het afsluiten van het schrijven levert de student de hele scriptie in ter goedkeuring.
7. Na het goedkeuren van de scriptie door de hoofdbegeleider, zal deze de scriptie aan de inhoudelijke begeleider overdragen. Deze heeft 4 weken tijd om zijn oordeel te geven.
8. Tussen week 4 en 6 kan de inhoudelijke begeleider verbeteringen van de student vragen, die in de laatste en afgeronde versie van de scriptie verwerkt moeten zijn.
9. De gebundelde scriptie moet uiterlijk in week 8 na het inleveren van de volledige scriptie opnieuw in de definitieve versie in viervoud worden ingeleverd bij de Examencommissie Academische Vakken (zie B).

10. De 1^e begeleider stelt het cijfer voor de scriptie voor.
De 2^e begeleider stemt hiermee in of niet.
Indien de begeleiders over het cijfer eens zijn, geven zij dit door aan de aan de Examencommissie Academische Vakken tegelijk met het inleveren van de scriptie.
Deze commissie kan het voorstel overnemen of met een beargumenteerd tegenvoorstel komen. Als men geen overeenstemming bereikt wordt door de Academische Commissie besloten.
Indien de begeleiders over het cijfer niet eens kunnen worden, delen zij dit mee aan de Examencommissie Academische Vakken tegelijk met het inleveren van de scriptie, waarna deze commissie het cijfer bepaalt.
11. Voor het beoordelen van de scriptie en het geven van het cijfer gelden vaste criteria.
Door overleg tussen de begeleiders en eventueel de Examencommissie Academische Vakken moet een zo mogelijk eenstemmig overeenkomst tussen de waarde van de cijfers worden bereikt.
12. De criteria behelzen onder meer de elementen:
 - de moeilijkheidsgraad van het onderzochte materiaal
 - de originaliteit en complexiteit van de vraagstelling
 - consistentie van de argumentatie
 - consistentie van de methodologie
 - hoe men aanwijzingen volgt en kritiek verwerkt
 - mate van zelfstandigheid in het onderzoek en het schrijven
 - de beheersing van de talen die nodig zijn voor het onderzoek
 - de mate waarin de student in gesprek gaat met secundaire literatuur over het onderwerp.
13. De scriptie zal enige tijd daarna worden besproken als onderdeel van een afsluitende bespreking van de gehele opleiding met beide Examencommissies (zie B en C en Aanvullingen). Deze bespreking is openbaar, tenzij de Academische Commissie op verzoek van de student anders beslist.
De aan de bespreking deelnemende leden, alsmede de datum van het gesprek en de bespreking van de scriptie worden door de Academische Commissie bepaald en tijdig aan de student meegedeeld.
14. Plaatjes en illustraties mogen aan de scriptie toegevoegd worden als zij functioneel zijn, maar niet om te dienen als versiering, ook niet op de titelpagina.
15. De titelpagina van de scriptie moet de naam van de student, de titel van de scriptie en de datum bevatten, alsmede de naam van de hoofdbegeleider en inhoudelijke begeleider.
16. Iedere scriptie moet een inhoudsopgave bevatten en een bibliografie aan het einde van de scriptie volgens een methode die door de begeleider is goedgekeurd.
17. Voetnoten moeten een erkende wetenschappelijke methode volgen, die door de hoofdbegeleider is goedgekeurd.

B. Examen Academische Vakken

1. De Academische Commissie heeft in zijn vergadering d.d. 4 juni 2007 besloten geen speciale eindtoetsing toe te passen voor de academische vakken in de opleiding. Volstaan zal worden met het bezien van de studieresultaten zoals gerapporteerd door de docenten en met het bezien van de inhoud van de bestudeerde vakken, eveneens zoals aangegeven door de docenten en de decaan. Het niveau dient te voldoen aan de definities in de Dublin Descriptoren.
2. De Academische Commissie benoemt een Examencommissie AV bestaande uit minimaal drie leden om de studieresultaten die betrekking hebben op de academische vakken te beoordelen. Deze benoeming dient te gebeuren binnen de eerste twee maanden van het kalenderjaar van het afstuderen.
3. De examencommissie onderzoekt de documentatie zoals onder 1. bedoeld. Indien de commissie dit wenst kan deze gesprekken hierover voeren zowel met de decaan als met de betreffende docenten en/of met de betrokken student. De commissie heeft hiervoor twee maanden de tijd.
4. De examencommissie rapporteert uiterlijk 1 mei van het kalenderjaar van het afstuderen aan de Academische Commissie. Deze kan de resultaten aanvaarden en verklaren dat zij voldoende of onvoldoende zijn voor het afstuderen. De AC kan er ook voor kiezen om verder onderzoek te (laten) doen op elke wijze dat de AC geschikt vindt. Uiterlijk 1 juni dient de AC een eindoordeel over elk student afzonderlijk te hebben gevormd en aan de decaan en het Bestuur te hebben gerapporteerd.

C. Examen Beroepsvoorbereidende Vorming

1. De Academische Commissie benoemt een Examencommissie BVV bestaande uit minimaal 3 leden plus een vergadervoorzitter om de studieresultaten die betrekking hebben op de beroepsgerichte vakken te beoordelen. Deze benoeming dient te gebeuren binnen de eerste twee maanden van het kalenderjaar van het afstuderen.
2. Deze commissie onderzoekt de documentatie die betrekking heeft op de beroepsgerichte vakken. Deze bestaat uit:
 - a. Studieresultaten zoals gerapporteerd door de docenten van de trainingen op het gebied van interpersoonlijke communicatie;
 - b. Studieresultaten zoals gerapporteerd door de docenten van de onderwijsprogramma's op het gebied van pastoraal werk, van levensfasen en van verkenningen van het werkveld op het gebied van zorg en welzijn
 - c. Rapportages van feedback van de stages, zowel van de gemeenten als van de gesprekken die de leden van de subcommissie BVV met de betrokkenen hebben gevoerd alsook van de rabbijnen die de praktijkbegeleiding hebben gedaan.
 - d. Verslagen van de individuele supervisors, met als enige inhoud dat de student al dan niet voldaan heeft aan de inspanningsverplichting.

De verslagen van de stages dienen uiterlijk 30 april in het kalenderjaar van het afstuderen bij de commissie ingeleverd te zijn.

De commissie heeft hierna één maand de tijd om een oordeel hierover te vormen.

3. De student dient uiterlijk 30 april een rapportage aan de commissie voor te leggen. De inhoud hiervan bestaat uit de bewijsstukken die de student kiest om aan de commissie voor te leggen uit de Portfolio Praktijk (Bijlage 2) om aannemelijk te maken dat hij/zij in voldoende mate zich competenties uit alle competentiegebieden in het document “Competenties behorende bij de opleiding van rabbijnen aan het Levisson Instituut” (Bijlage 1) eigen heeft gemaakt.
Hierbij kan de student desgewenst gebruik maken van de Competentiemeter en de daarbij horende lijst van Competentieniveaus (Bijlage 3).
Bij de keuze van bewijsstukken kan de student overleg plegen met de Portfolio begeleider.
Verder dient beoordeeld te worden in welke mate hij/zij het geleerde op deze terreinen heeft verinnerlijkt en of de integratie van kennis, inzicht en vaardigheden voldoende is.
4. Bij het aanbieden van het materiaal zoals onder 3 bedoeld, voegt de student een aanbiedingsbrief waaruit duidelijk wordt:
 - a. hoe zij/hij tegen het rabbijn zijn aankijkt;
 - b. wat voor rabbijn zij/hij wil zijn;
 - c. hoe de vaardigheden die het ambt vergt zijn toegenomen in de afgelopen jaren;
 - d. wat hij/zij heeft geleerd, of juist afgeleerd;
 - e. waar zijn/haar sterke en waar minder sterke kanten liggen.
5. Na bestudering van het materiaal zoals onder 2, 3 en 4 bedoeld, zal de commissie een gesprek met de student voeren over het gehele materiaal. Dit gesprek dient om de ontwikkeling van de student te beoordelen in het licht van de beroepscompetenties. Een extra aandachtspunt betreft de wijze waarop de student communiceert over die ontwikkeling met de commissie.
De aan de commissie toegevoegde vergadervoorzitter speelt in dit gesprek een wezenlijke rol, om te zorgen dat alles op een juiste en faire manier toegaat.
6. Het werk van Examencommissie BVV dient afgerond te worden voor het einde van de maand mei zodat een Beoordelingsadvies BVV aan de Academische Commissie per 1 juni kan worden voorgelegd. De AC kan de resultaten aanvaarden en verklaren dat zij voldoende of onvoldoende zijn voor het afstuderen.
De AC kan er ook voor kiezen om verder onderzoek te (laten) doen op elke wijze dat de AC geschikt vindt.
Uiterlijk 15 juni dient de AC een eindoordeel over elk student afzonderlijk te hebben gevormd en aan de decaan en het Bestuur te hebben gerapporteerd
7. Bezwaren tegen de beoordeling of de wijze waarop het gesprek zoals onder 5 bedoeld liep moeten worden gemaakt aan de Academische Commissie. Dit geldt zowel voor de student als voor de commissie.

* * * * *

Aanvullende notities bij Voorstel Protocol Afstuderen Rabbinenopleiding

Samenstelling Examencommissie AV

Een rabbijn	- Menno te Brink
Voorzitter AC	- Irene Zwiep
Een lid AC	- Ernst Numann
De decaan	- David Lilienthal

Samenstelling Examencommissie BVV

Een vergadervoorzitter	- Ted Young
De voorzitter van de subcommissie BVV van de AC	- Fanny Heymann
Een rabbijn	- Avraham Soetendorp
De begeleider van het portfolio	- Ite Rümke

Samenstelling Commissie Afsluitend Gesprek Scripties (zie punt A 13)

De leden van de Examencommissies AV en BVV met toevoeging van Prof. dr. Marc Saperstein als hoofd van het Leo Baeck College
(NB. Bij het afsluitende gesprek zijn Ted Young en Fanny Heymann vervangen respectievelijk door Reinier Munk en Carolyn Levisson)

* * * * *

Tijdschema Examenprocedure in 2008

- 14 februari: Benoeming Examencommissie BVV door Academische Commissie
Benoeming Examencommissie Academische Vakken door AC
Benoeming Commissie Afsluitend Gesprek door AC
- 2 maart (week 10): begin beoordelen academische studieresultaten, desnoods additionele informatie opvragen
- 16 maart (week 12): inleveren scripties
- 6 april (of in week 15-16): laatste feedbackgesprekken Werkgroep BVV met gemeenten
- 29 april (week 18): alle verslagen binnen
- 5 mei (week 19): begin beoordeling van verslagen, desnoods additionele informatie opvragen
- 5 mei (week 19): rapport van eindbeoordeling academische vakken inleveren bij AC
- 11 mei (week 20): inleveren definitieve versie scripties bij Examencommissie AV.
- 25 mei (week 22): eindgesprekken Examencommissie BVV met de studenten
- 1 juni (week 23): eindrapportage Examencommissie BVV naar Academische Commissie
- 11 juni (week 24): eindbeoordeling studieresultaat door Academische Commissie
- 17 juni (week 25): Afsluitend Gesprek over de opleiding en de afstudeerscripties, waarna bekendmaking algehele beoordeling studenten
- Woensdag 27 augustus, 15.00 uur in LJG Den Haag: semicha ceremonie

Bijlage 1. Niveaus te hanteren bij het ‘scoren’ van de competenties:

- Niveau 0** = De student beheerst de competentie helemaal *niet*.
De student heeft geen kennis van zaken en doet maar wat, ongericht en ongepland.
- Niveau 1** = De student beheerst de competentie op *uitvoerend* niveau.
Hij/zij handelt volgens regels, in opdracht van anderen. De kennis die hiervoor noodzakelijk is, beheerst hij/zij, en hij/zij kan systematisch handelen volgens de regels.
- Niveau 2** = De student beheerst de competentie *enkelvoudig* op *complex uitvoerend* niveau.
De student bepaalt zelf de keuze van aanpak en handelt op eigen initiatief. Hij/zij kan zelf een bijdrage leveren en ziet wanneer een taak uitgevoerd moet worden.
Hij/zij is voor afgeperkte taken zelf de opdrachtgever aan zichzelf, waarbij hij/zij methodisch handelt en waarvoor hij/zij de noodzakelijke kennis bezit.
- Niveau 3** = De student beheerst de competentie *meervoudig* op *complex uitvoerend* niveau.
De student handelt op grond van inzicht en op eigen initiatief. Hij/zij heeft inzicht in de aspecttaken van een geheel proces. Hij/zij ziet het geheel dat gedaan wordt in relatie tot de inbreng van anderen.
- Niveau 4** = De student beheerst de competenties op *academisch niveau*.
De student kan werk ontwikkelen t.b.v. vragen en/of problemen. Hij/zij heeft een eigen visie op taken en taakgroepen. Hij/zij kan de inzet van methoden en strategieën kritisch becommentariëren.

De student verwijst bij **Motivering** naar de documenten in zijn/haar portfolio, waarin hij/zij **bewijst** dat hij/zij aan de gestelde competentie voldoet.

De student verwijst bij **Actie** naar de documenten waarin hij/zij de nog nodige **verbeterpunten** beschrijft.

Bijlage 2 - Rapportageformulier

Hoe wordt het Portfolio Praktijk beoordeeld?

Het Portfolio Praktijk wordt gebruikt bij de beoordeling van de afronding van de Beroeps Voorbereidende Vorming (BVV) van de rabbijnenopleiding.

In gesprek met een examencommissie moet de student aangeven:

- dat de verschillende competentiegebieden in de opleiding aan de orde zijn geweest;
- dat het portfolio daarvan bewijzen bevat
- welk niveau hij/zij heeft op de verschillende gebieden (zie competentiemeter)
- in het gesprek zelf moet blijken dat de inhoud congruent is met de manier waarop de student tijdens het gesprek communiceert.

Naam student
Zijn de verschillende competentiegebieden gedekt?
Opmerkingen
Bewijsstukken
Opmerkingen
Eigen beoordeling van de verschillende competentiegebieden
Opmerkingen
Congruent tijdens het gesprek
Opmerkingen
Conclusie
Bijzonderheden

Appendix 2

De afstudeerscripties en de begeleiders:

Tamarah Benima:

”Categories in language, not processes in life - Kabbala in 19th Century Germany”
(*O.a. Adolph (Aron) Jellinek: het Bildungsideal, 19^e eeuwse filosofie en de kabbala.*)

Begeleiders:

Prof. Dr. Irene E. Zwiep, Universiteit van Amsterdam

Drs. Leo Mock, Universiteit van Amsterdam

Navah-Tehila Livingstone-Shmuelit:

”Reform feminist prayers in Israel - New and renewing elements in their contents and form as a further step in the development of Jewish prayer.”

(*Eigentijdse ontwikkelingen in de liturgie geschreven door vrouwen in Israel.*)

Begeleiders:

Rabbin Tamar Duvdevani, Hebrew Union College, Jeruzalem

Drs. Bart T. Wallet, Universiteit van Amsterdam

Marianne van Praag:

”Between Renewal and Tradition - Liberal Jewish Liturgy in the Netherlands.”

(*Ontwikkeling van de Liturgie van Liberaal Joodse Gemeenten in Nederland.*)

Begeleiders:

Drs. F. Chaya Brasz, Jeruzalem

Drs. Bart T. Wallet, Universiteit van Amsterdam

Albert Ringer:

”A Persecution was Decreed - Persecution as a Rhetoric Device in the Literature of the Ge'onim and Rishonim.”

(*Onderdrukking en vervolging gebruikt als reden voor veranderingen in de liturgie, de siddur en de minhag.*)

Begeleiders:

Drs. Leo Mock, Universiteit van Amsterdam

Prof. Dr. Wout J. van Bekkum, Universiteit van Groningen

Kine Sittig:

”Een bepaald wiskundig probleem in verband met de kalender.”

Begeleiders:

Dr. Resianne Smidt van Gelder-Fontaine, Universiteit van Amsterdam

Drs. Leo Mock, Universiteit van Amsterdam

Appendix 3 – Twee brieven over de erkenning van de semicha

Hieronder volgen de belangrijkste delen van de tekst van de e-mail waarin de beslissing meegedeeld werd dat de Rabbinic Review Committee van de World Union for Progressive Judaism de Levisson semicha erkent.

Op enkele plaatsen – gemarkeerd met (...) – zijn enkele alinea's verwijderd, die of persoonlijk gericht zijn aan de decaan of die technische observaties bevatten, die alleen van interesse zijn voor de Academische Commissie.

----- Message from Joel Oseran <joseran@wupj.org.il> -----

Date: Wed, 02 Jul 2008 10:46:56 +0200

Dear David,

(...) Yesterday the Executive Committee of the Rabbinic Review Committee convened a conference call to review the applications of the 5 Levisson students who are completing their studies this year. The Committee discussed in a most comprehensive fashion all aspects of the Levisson academic and vocational training components and each individual candidate's strengths and weaknesses based on all the materials you have previously sent to us, the personal interviews which Leslie Bergman conducted, and the review of the thesis defence which Rabbi Dr. Saperstein sent us.

This review process was certainly a challenge, not only for the Committee but for you and the Levisson Institute as well. (...)

The bottom line, however, is clear and positive. The Executive Committee of the RRC recommends that subject to the formal approval of the Levisson Academic Committee authorizing each student's ordination, the RRC will recognize the rabbinic status of the Levisson graduates. In other words, the RRC will recognize the rabbinic status of each of the five Levisson graduates after the Levisson Academic Committee has formally approved the ordination of each student. I would appreciate receiving from you a written confirmation indicating that the Levisson Academic Committee has formally approved ordination for each student. (...)

I would be remiss, however, if I did not end this communication with a hearty Mazal Tov to you and to all the faculty and leadership of the Levisson Institute for your historic achievement upon the ordination of this first class of students. I know this has been a labor of love, but nevertheless, it has been a labor which has exacted a tremendous toll on you, professionally and personally. You have carried it through with great leadership and determination and I applaud your efforts and accomplishments.

I shall look forward to hearing from you with the confirmation from the Academic Committee of final approval for ordination.

B'vracha,

Joel

Rabbi Joel D. Oseran
Vice President, International Development
World Union for Progressive Judaism

אגוד הרבנים המתקדמים
CENTRAL CONFERENCE OF AMERICAN RABBIS
Founded in 1889

April 9, 2008
4 Nisan 5768

Rabbi David Lilienthal
Dean
Levisson Institute
in De Wolken 45
1186 BG Amstelveen
The Netherlands

Dear David:

Mazal Tov on the upcoming ordination of your first rabbinic graduates! Thank you for the kind invitation to participate. I will see if it is possible.

The Central Conference of American Rabbis is thrilled that you have students who are successfully completing your program and will be serving the Dutch Progressive Jewish Community as rabbis. The CCAR is re-evaluating the way in which it conducts evaluations of seminary programs both in the United States and in other parts of the world. Unfortunately, at this time, we cannot provide either a process or a team to evaluate the Levisson Institute. As with the graduates of other seminaries we welcome your graduates to apply to the CCAR for membership, where our Admissions Committee evaluates each applicant individually.

What you have done in the Netherlands is truly exciting. I know that you have been facing a significant shortage of trained leadership. As you shared with me, your students do not have the means to leave home and attend either Leo Baeck or Geiger.

We congratulate you on your achievement and look forward to helping your graduates become our colleagues.

L'shalom,

Rabbi Peter S. Knobel

Appendix 4: De eerste felicitaties ter gelegenheid van de semicha

HEBREW UNION COLLEGE – JEWISH INSTITUTE OF RELIGION

היברו יוניון קולג' – מכון למדעי היהדות

● CINCINNATI ● JERUSALEM ● LOS ANGELES ● NEW YORK ● WWW.HUC.EDU

RABBI DAVID ELLENSON, PH. D.
PRESIDENT

July 21, 2008 - 18 Tammuz 5768

Stichting Robert A. Levisson
Stadionweg 267-269
1076 NZ Amsterdam
The Netherlands

Dear Friends:

As President of Hebrew Union College-Jewish Institute of Religion, it gives me the greatest satisfaction to send you these greetings on the occasion of the first ordination ceremony of the Levisson Institute. While my schedule precludes my being with you in person, I am delighted that Rabbi Yoram Mazor will represent the College-Institute and offer our warmest greetings to you at this moment of unmitigated joy.

The significance and influence of Dutch Jewry upon the rise and course of modern Judaism has been profound. After all, it was Amsterdam that served as a bridge between the medieval and modern Jewish experiences, and the thought of Baruch Spinoza ushered in modern Jewish philosophy. The establishment of the Adat Yeshurun Synagogue in your city in March, 1797, bespoke a “cultured modern Jewish sensibility” that served as a forerunner and model for thousands of other such congregations that would be formed over the next two hundred years. It is therefore most fitting – particularly after the cruel tragedy of the Holocaust – that Amsterdam and the Netherlands should now boast of its own rabbinical training school. Indeed, I salute all those who graduate today and express my gratitude to you for the role you will play in assuring the ongoing vitality of Progressive Jewish life in the Netherlands. I also offer my colleague and friend Rabbi David Lilienthal my heartiest *yasher koach* on this great achievement on behalf of the Dutch and the world Jewish community.

Rabbi Leo Baeck, the last head of the Berlin *Hochschule*, writing in *This People Israel*, captured perfectly the meaning and challenge of this day and this event. He observed, “An inheritance cannot be fabricated, let alone forced. It can only be assumed by a freedom that has the ability to build upon it.” We are not “born into community as if by fate,” but we are now “called to the task of molding it.”

May this day of hope be one of blessing for your graduates as they receive the title of *Rav b'yisrael* and meet the tasks and challenges of molding a liberal Jewish community for the Jews whom they will come to serve as rabbis. As they assume this responsibility for the heritage and life of our people and mold the Jewish community, may the Holy One of Blessing prosper “*ma'asei yadeihem* – the works of their hands.”

In deepest respect and friendship,

Rabbi David Ellenson

The first rabbinic leaders of Dutch Progressive Judaism came from outside the country, primarily from Germany. In this respect, they were similar to the first rabbinic leaders of the Portuguese community of Amsterdam in the first decades of the 17th century. Rabbi Jacob Soetendorp was the first of the Dutch Liberal rabbis born in the country, but he was not a product of the Liberal movement. A generation later, for the first time, the Liberal Jewish community in the Netherlands began to be served by rabbis who had grown up in a Progressive Jewish environment: Rabbis Awraham Soetendorp and David Lilienthal. The Leo Baeck College is proud of the contribution it has made to Dutch Liberal Judaism by providing the training and ordination for these distinguished rabbis; this is a role it continues to play, as evident in our own recent Ordination ceremony, when Rabbi Hetty Groeneveld was ordained.

The ordination of five Dutch Liberal rabbis by an institution created in the Netherlands represents the opening of an important new chapter in Dutch Jewish history. It might be considered analogous to the ordination by Saul Levi Morteira (probably in 1624) of Menasseh ben Israel: the first Dutch rabbi educated in the Netherlands.

Well aware of the difficulties and challenges in creating a successful rabbinical programme, we have extended our arms to support the endeavours of the Levisson Institute in many ways. We are proud to be part of this historic occasion celebrated by our younger sister institution. On behalf of the entire Leo Baeck College community, we extend our heartfelt congratulations to Rabbi David Lilienthal, the governors and teaching faculty of the Levisson Institute, and especially to the five talented new rabbis, trained by its rabbinic programme. May their years be successful and fulfilling, devoted to the service of God, the Jewish people, and the Dutch Progressive Jewish community.

Rabbi Professor Marc Saperstein, Principal
Rabbi Dr Michael Shire, Vice-Principal

Dear Friends,

“זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו”

"This is the day which the ETERNAL has made; we will rejoice and be glad in it."

Please accept our heartfelt congratulations on this very special and festive occasion when the first class of the Levisson Institute reaches ordination.

Today, this event is a tribute to the vision and determination of Rabbi David Lilienthal, his colleagues and co-workers and the leadership of the Dutch Union for Progressive Judaism. They have taken up the initiative and created a new cadre of rabbinic leadership for Liberal Judaism in the Netherlands. The future of the Jewish community in the Netherlands as a whole and the Progressive communities in particular, is better secured today, as rabbis are essential to the creation of a strong religious and spiritual backbone in a healthy Jewish community.

Being able to train new rabbis from within the community is a sign of strength and foresight and a testimony to the vitality of your movement.

We salute you on this auspicious day. Even though we are physically remote our hearts and minds are with you as you gather for this historic *smicha*.

B'Shalom UB'vracha

Steve Bauman
Chair

Rabbi Uri Regev
President

Dear Friends,

I am aware that the Dutch Liberal Jewish community has been an integral part of the European Region of the World Union for Progressive Judaism since its inception. I am also aware that after the community's near destruction in the Shoah a miracle occurred, the Movement did not die and was reborn after 1945 and has continued to grow since then. Throughout these years it has been a refuge for the survivors and their families seeking meaning after their ordeal, and it has been an inspiration to others seeking a traditional but creative and intellectually satisfying Judaism. So often I heard the cry, "if only we had more rabbis".

It was my privilege to be at Leo Baeck College with Rabbis Awraham Soetendorp and David Lilienthal, and I know that College has produced other Dutch rabbis since then. But it was always clear that a Dutch based College was needed to fully answer the need. This the Levisson Institute has succeeded in doing and I congratulate the Institute, its lecturers and leaders, and especially its founder and constant guide Rabbi David Lilienthal on the graduation of five new rabbis for the Dutch Liberal movement.

May they give added strength to the congregations and the Movement they will serve and may their semicha and their rabbinate give them much satisfaction.

Rabbi Dr Andrew Goldstein
Chairman,
European Region of the World Union for Progressive Judaism"

DR. JERRY HOCHBAUM
EXECUTIVE VICE PRESIDENT

Dear Rabbi Lilienthal,

Many thanks for inviting me to the ordination ceremony for the first class of graduates of The Levisson Instituut on August 27, 2008. I deeply regret that I will be unable to join you on this auspicious occasion.

At the Memorial Foundation we take special pride in Albert Ringer, Marianne van Praag and Tamarah Benima achieving smicha. All three were participants in the Nahum Goldmann Fellowship program many years ago when we instituted the program in Europe. I remember very well their dedication and commitment to Jewish life.

It is a source of great nachas to the Memorial Foundation to see them now on the threshold of assuming religious and communal leadership in the Dutch Jewish community, two of them with the help of the Foundation's Community Services scholarships, to support their studies at your institute.

We are proud too of the close connection we established decades ago with the Dutch Reform community through our Nahum Goldmann Fellowship program. Tens of members of your Jewish community participated in Nahum Goldmann Fellowships in Europe, many of whom are now active in Dutch Jewish life.

Please extend our personal congratulations to your graduates, with our best wishes for success in their new careers.

With warm regards.

Sincerely yours,

Dr. Jerry Hochbaum
Executive Vice President